

Sygn. akt III AUa 197/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Beata Górską (spr.)
-----------------	----------------------------

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 8 listopada 2021 r. w S.

sprawy T. I. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

przy udziale (...) w S. o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 marca 2021 r., sygn. akt VI U 2264/19

uchyla zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję i sprawę przekazuje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S. do ponownego rozpoznania.

Beata Górską

--	--	--

Sygn. akt III AUa 197/21

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z dnia 27 sierpnia 2019 r. nr (...) stwierdził, że ubezpieczony - T. I. (1) jako pracownik u płatnika składek (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu w okresie od 25 kwietnia 2014 r. do 1 czerwca 2014 r.

W odwołaniu od decyzji T. I. (1) zakwestionował ustalenia organu rentowego i wskazał, że w okresie od 25 kwietnia 2014 roku do 1 czerwca 2014 roku zatrudniony był jako pracownik w (...) w S., podobnie jak w (...) w S.. Ubezpieczony przyznał, że na rzecz obu spółek wykonywał taką samą pracę, jeździł nawet tym samym samochodem.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie w całości z argumentacją jak w zaskarżonej decyzji oraz o zasądzenie od odwołującego się zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 24 marca 2021 r. zmieniając zaskarżoną decyzję, w ten sposób, że stwierdził, iż ubezpieczony T. I., jako pracownik płatnika składek (...) w S. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 25 kwietnia 2014 r. do 1 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

T. I. (1), urodzony (...), jest z zawodu nauczycielem. Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 2 czerwca 2004 r. nabył prawo do emerytury nauczycielskiej od dnia 1 lipca 2004 r. tj. od dnia ustania zatrudnienia.

W okresie od 6 grudnia 2010 r. do 31 maja 2011 r. ubezpieczony świadczył usługi w zakresie ochrony osób i mienia. Następnie ubezpieczony uzyskał kwalifikacje kierowcy samochodu ciężarowego C+E i rozpoczął pracę jako kierowca TiR-ów. W latach 2012 – 2013 pracował w tym charakterze w prywatnych firmach transportowych znajdujących się na terenie S..

Decyzją z dnia 6 listopada 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał T. I. (1) prawo do emerytury tzw. powszechnej od dnia 1 sierpnia 2015 r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

(...) w S. powstała na mocy aktu założycielskiego spisane w formie aktu notarialnego w dniu 30 maja 2000 r. (...), zarejestrowana została w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem KRS (...). Wspólnikami spółki są A. L. (pełniący funkcję członka Zarządu), M. F. (pełniący funkcję Prezesa Zarządu) i J. Z.. (...) w przedmiocie działalności ma m.in. transport drogowy towarów.

Z kolei na mocy aktu założycielskiego spisane w formie aktu notarialnego w dniu 16 maja 2013 r., powstała (...) sp. o.o. w S. zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem KRS (...). Wspólnikami tej spółki są także M. F. oraz A. L..

Obie spółki to odrębne podmioty, choć siedziba obu spółek mieści się w tym samym miejscu, a jej wspólnikami są te same osoby - M. F. oraz A. L., pełnią w N. funkcje prokurentów.

W okresie od 25 kwietnia 2014 r. do 1 czerwca 2014 r. ubezpieczony pracował w spółce (...) sp. z o.o. w pełnym wymiarze czasu pracy w charakterze kierowcy w przewozach międzynarodowych. Zatrudnił go w niej prokurent A. L..

Od 2 czerwca 2014 r. do 31 października 2014 r. T. I. (1) był zatrudniony w (...) w S. na podstawie umowy o pracę na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę tj. w wysokości 1.680 zł. Oprócz umówionego wynagrodzenia zasadniczego ubezpieczonemu przysługiwały również inne składniki wynagrodzenia wynikające z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców oraz Kodeksu pracy, tj. wynagrodzenie za czas dyżuru, za pracę w godzinach nadliczbowych i w porze nocnej.

Przed rozpoczęciem pracy w (...) w S. T. I. (1) uzgodnił z A. L., że w spółce tej będzie pracował na tych samych warunkach, jakie uzgodniono w (...) w S. i w tym samym okresie.

W całym okresie zatrudnienia w (...) ubezpieczony pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonując podobną liczbę kursów. Jego czas prac w poszczególnych miesiącach był zbliżony.

W dniu 25 kwietnia 2014 roku (...) wystawiła zaświadczenie, z którego wynika, że na podstawie art. 39 e ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 6 września 2001r. o transporcie drogowym – spółka ta poświadcza, że T. I. (1) posiadający prawo jazdy kat. A, B, C, CE nr (...) jest zatrudniony/ osobiście wykonuje przewozy w (...) z siedzibą w S. przy ul. (...). Jednocześnie płatnik poświadczył w ww. dokumencie, że ubezpieczony posiada orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy oraz orzeczenie psychologiczne - ważne do 16.08.2016r.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2017 roku wydanym w sprawie T. I. (1) z udziałem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. przeciwko ZUS Oddziałowi w S. o ustalenie obowiązku ubezpieczenia społecznego i podstawę wymiaru składek, na skutek odwołania T. I. (1) od decyzji nr (...) ZUS w S. z dnia 12 sierpnia 2015 roku (sygn. akt VI U 827/15) – Sąd Okręgowy w Szczecinie: zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż ubezpieczony T. I. (1) jako pracownik płatnika składek (...) w S. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu w okresie od 2 czerwca 2014 roku do 31 października 2014 roku ze wskazanymi w punkcie I sentencji podstawami wymiaru składek na te ubezpieczenia. Jednocześnie sąd ten stwierdził, że ubezpieczony jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, u płatnika składek (...) w S. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 2 czerwca 2014 roku do 31 października 2014 roku (punkt II wyroku). Powyższe orzeczenie jest prawomocne.

Wyrokiem z dnia 16 października 2019 roku wydanym w sprawie IX P 304/15 Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie ustalił, że powoda T. I. (1) i pozwaną (...) w S. w okresie od 2 czerwca 2014r. do 15 listopada 2014r. łączył stosunek pracy w pełnym wymiarze czasu pracy i nakazał pozwanej spółce wydać powodowi świadectwo pracy za ww. okres. Jednocześnie sąd ten zasądził od pozwanej spółki na rzecz powoda tytułem wynagrodzenia za pracę wraz z dodatkami za pracę w godzinach nadliczbowych i w porze nocnej kwotę 4.312,03 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 19 lutego 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty. Od pozwanej spółki zasądził także na rzecz powoda tytułem ekwiwalentu za urlop kwotę 1234,48 zł wraz z ustawowymi odsetkami ustawowymi od dnia 19 lutego 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015r. i wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. od dnia zapłaty.

Orzeczenie Sądu Rejonowego zostało utrzymane w mocy przez Sąd Odwoławczy, na mocy wyroku wydanego w dniu 21 grudnia 2020 roku (sygn. VI Pa 109/19).

W ocenie Sądu I instancji Odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

Jako podstawę rozstrzygnięcia sąd orzekający wskazał art. 6 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2021. poz. 423 t.j. dalej jako: ustawa systemowa), zgodnie z którym obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Ponadto w myśl art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 wprowadzają w odniesieniu do pracowników obowiązek ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego. Zgodnie z treścią art. 13 pkt 1 cytowanej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w okresach – od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania stosunku pracy. Z kolei art. 18 ust. 1 ustawy systemowej stanowi, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ustawy systemowej, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Następnie Sąd Okręgowy sprecyzował, iż spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia czy zachodziły przesłanki do objęcia T. I. (1) obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tytułu zatrudnienia w (...) w S..

Sąd I instancji zreferował, że zaskarżoną decyzją organ rentowy uznał, że T. I. (1) nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom w ww. okresie, albowiem płatnik składek nie dokonał jego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę ani innego tytułu rodzącego obowiązek ubezpieczeń społecznych, natomiast ubezpieczony podnosił, iż w spornym czasie zatrudniony był jako pracownik w (...) w S., podobnie jak w (...) w S., twierdząc, że na rzecz obu spółek wykonywał taką samą pracę, jeździł nawet tym samym samochodem.

Sąd Okręgowy podkreślił, że odwołanie od decyzji organu rentowego wszczyna postępowanie sądowe i w tym znaczeniu jest podobne do pozwu. Jednakże nie jest to zwykle postępowanie cywilne, w którym regułą jest, że

powód powinien udowodnić fakty, na których opiera powództwo. W postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych kontroli podlega decyzja organu rentowego i rozkład ciężaru dowodów będzie zależał od rodzaju decyzji. Podkreślenia wymaga również, że do postępowania odrębnego z zakresu ubezpieczeń społecznych w zakresie postępowania dowodowego ma zastosowanie – bez żadnych ograniczeń – reguła wynikająca z 232 k.p.c., obowiązuje więc zasada kontrydiktoryjności i dowodzenia swoich twierdzeń przez stronę. Następnie Sąd meriti przytoczył definicję stosunku pracy zawartą w art. 22 k.p. i odwołał się do treści art. 22 § 11 k.p., zgodnie z którym oceny charakteru umowy należy dokonywać nie tylko na podstawie przyjętych przez jej strony postanowień, które mogą mieć na celu stworzenie pozoru innej umowy, lecz także na podstawie faktycznych warunków jej wykonywania.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało jednoznacznie, że ubezpieczony faktycznie wykonywał pracę na rzecz płatnika składek w okresie od 25 kwietnia 2014 do 1 czerwca 2014 roku w ramach stosunku pracy. Sąd ten nie miał co prawda możliwości przesłuchania stron, ponieważ pomimo prawidłowego doręczenia zawiadomień o terminie rozprawy wyznaczonym na dzień 3 marca 2021 r. żadna ze stron nie stawiała się, tym niemniej pozostały materiał dowodowy pozwolił na wyrokowanie. Sąd Okręgowy wskazał, że dopuścił dowód z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS-u, zwłaszcza zaświadczenia wystawionego przez płatnika (...) spółkę z o.o. w S. w dniu 25.04.2014r., a nadto z dokumentów zgromadzonych w aktach tutejszego Sądu o sygn. VIU 827/15 oraz sygn. VI Pa 109/19 oraz Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie o sygn. IX P 304/15.

W świetle zebranego materiału dowodowego nie budziło wątpliwości Sądu I instancji, że strony łączył stosunek pracy, gdyż niespornym pozostawał fakt, że ubezpieczony T. I. (1) choć z wykształcenia jest nauczycielem to uzyskał kwalifikacje kierowcy samochodu ciężarowego C+E i od 2012 roku rozpoczął pracę jako kierowca TiR-ów, a także że spółki (...) sp. z o.o. i spółka (...) sp. z o.o. zajmowały się transportem drogowym i zatrudniały kierowców.

Sąd I instancji wskazał, że w sprawie VI U 827/15 prawomocnym wyrokiem z dnia 30 listopada 2017r. ustalono, że T. I. (1) jako pracownik płatnika składek (...) w S. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu w okresie od 2 czerwca 2014r. do 31 października 2014r. ze wskazanymi w punkcie I sentencji podstawami wymiaru składek na te ubezpieczenia. W uzasadnieniu tego orzeczenia ustalono nadto, że w okresie przed 2 czerwca 2014r. powód był zatrudniony w spółce (...).

W ocenie Sądu Okręgowego powyższe ustalenie jest aktualne na gruncie niniejszej sprawy, zwłaszcza, że znajduje ono potwierdzenie w zaświadczeniu wydanym przez płatnika w dniu 25 kwietnia 2014 roku, z którego wynika, że T. I. (1) posiadający prawo jazdy kat. A, B, C, CE nr (...) został jest zatrudniony w (...) z siedzibą w S. przy ul. (...).

Mając na uwadze powyższe Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się organ rentowy. Zaskarżył rozstrzygnięcie w całości zarzucając mu zaistnienie przesłanki nieważności postępowania z art. 379 pkt 2 k.p.c., gdyż T.I. w dniu wydania wyroku nie miał zdolności sądowej, albowiem zmarł 20 lutego 2021 r.

W oparciu o powyższy zarzut organ rentowy wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i zawieszenie postępowania w oparciu o art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny rozważył sprawę i uznał, że apelacja okazała się zasadna o tyle, że doprowadziła do uchylenia wyroku Sądu I instancji oraz poprzedzającej go decyzji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

Przypomnienia wymaga, że decyzją z dnia 27 sierpnia 2019 r. organ rentowy stwierdził, że T. I. (1) jako pracownik u płatnika składek (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu w okresie od 25 kwietnia 2014 r. do 1 czerwca 2014 r. Decyzja została doręczona zarówno T. I. (1) jak i płatnikowi składek, ale odwołanie wniósł jedynie T. I. (1). Spółka natomiast brała udział w postępowaniu w charakterze zainteresowanego. Sąd Apelacyjny ustalił, że T. I. (2) zmarł w dniu 20 lutego 2021 r. (odpis skrócony aktu zgonu k. 104), tj. w toku postępowania przed sądem I instancji.

W myśl z art. 379 pkt 2 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi, gdy strona nie miała zdolności sądowej.

Sąd Apelacyjny wyjaśnia, że śmierć osoby fizycznej w trakcie procesu stanowi przeszkodę w jego kontynuowaniu i w przypadku, gdy przedmiotem procesu są prawa i obowiązki, które przechodzą na następców prawnych, musi nastąpić zawieszenie postępowania (art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c.) Niezawieszenie postępowania i jego kontynuowanie po utracie zdolności sądowej przez stronę, bez wstąpienia w jej miejsce następców prawnych, powoduje nieważność postępowania. Taka sytuacja nie zachodzi jednak w przypadku bezsukcesyjnej utraty zdolności sądowej strony. Postępowanie toczące się po jej śmierci, jak również wyrok, nie dotyczą jej praw i obowiązków, gdyż te wygasły definitywnie (por.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2016 r., I UZ 42/15).

Zgodnie z powyższym, dla prawidłowego procedowania w przypadku śmierci strony w toku procesu, konieczne jest zatem właściwe określenie jej statusu procesowego oraz ustalenie, czy przedmiotem sporu są prawa bądź obowiązki, które przechodzą na następców prawnych zmarłego.

Art. 477 § 1 k.p.c. wskazuje, że stronami w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych są : ubezpieczony, osoba odwołująca się od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, inna osoba, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja, organ rentowy, wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności i zainteresowany.

Należy stwierdzić, że T. I. (1) w niniejszym postępowaniu, z całą pewnością, nie był ubezpieczonym, ponieważ nie ubiegał się o ustalenie obowiązku ubezpieczenia ani nie składał wniosku o żadne ze świadczeń wymienionych w treści art. 476 § 5 k.p.c., którego treść sankcjonuje status ubezpieczonego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego T. I. (1) nie był także osobą zainteresowaną, czyli tym, którego prawa lub obowiązki zależą od rozstrzygnięcia sprawy (art. 477 § 2 KPC). Zainteresowany nie jest adresatem decyzji, wydanej przez organ rentowy, ponieważ nie kształtuje ona bezpośrednio jego sytuacji prawnej, podczas gdy T. I. (1) został objęty treścią zaskarżonej decyzji, a decyzja ta została mu doręczona i wniósł od niej odwołanie. Pojęcie "innej osoby, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja" nie zostało natomiast zdefiniowane w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 czerwca 2016 r. (II UZ 18/16), z określenia tego podmiotu, użytego w art. 477 § 1 KPC wynika, że chodzi o osobę, na której sferę prawną zaskarżona decyzja oddziałuje bezpośrednio, przy czym jest to podmiot inny od ubezpieczonego oraz od zainteresowanego. Podobnie jak ubezpieczona ta jest adresatem decyzji wydanej przez organ rentowy. W odróżnieniu od zainteresowanego będzie nią osoba, w stosunku do której decyzja organu rentowego wywołuje bezpośrednie skutki prawne. Osoba ta nie jest jednak inicjatorem postępowania przed tym organem, który wydaje względem niej decyzję, działając bez jej wniosku (z urzędu, w wyniku kontroli uprawnień). Chodzi tu między innymi, o decyzje wydawane w sprawach o ustalenie istnienia ubezpieczenia i obowiązku uiszczenia składek z tego tytułu (por. M. Klimas. Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych).

Należy wskazać, że w niniejszym postępowaniu przedmiotem sporu było podleganie przez T. I. (1) ubezpieczeniom społecznym. Nie budzi wątpliwości, że ta decyzja wywoływała wobec niego bezpośrednie skutki prawne, a w sytuacji, gdy organ rentowy nie rozstrzygał na wniosek, lecz z urzędu, T. I. (1) miał w tym postępowaniu status innej osoby, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja.

W następnej kolejności wyjaśnienia wymaga, że przepisy o postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie przewidują żadnych szczególnych uregulowań dotyczących przekształceń podmiotowych po stronie innej osoby, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja na wypadek jej śmierci. Przekształcenia takie są więc możliwe tylko na zasadach ogólnych, co oznacza, że mogą nastąpić tylko w razie przejścia praw i obowiązków majątkowych na następców prawnych zmarłego.

Zgodnie z art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c., sąd obligatoryjnie zawiesza postępowania w przypadku śmierci strony. Odniesienie się do treści ww. przepisu nakazywałoby zastosowanie go w przypadku śmierci innej osoby, której praw

i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja w toku procesu. Jednakże stanowisko to budzi poważne wątpliwości, albowiem zawieszenie postępowania w razie śmierci strony ma umożliwić jej spadkobiercom wzięcie udziału w sprawie. Jest ono zatem uzasadnione tylko wtedy, kiedy do procesu mogą wstąpić osoby, na które przeszły prawa i obowiązki majątkowe zmarłego.

Na gruncie niniejszej sprawy, osobisty charakter prawa o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego sprawia, że prawo to nie należy do spadku, jako ściśle związane z osobą zmarłego (art. 922 § 2 KC), co znajduje oparcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, m.in. w treści uzasadnienia postanowienia z dnia 22 marca 2016 r. (I UZ 42/15, opubl. Legalis), zgodnie z którym stwierdzenie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych podlegania przez konkretną osobę (pracownika, zleceniobiorcę) ubezpieczeniom społecznym oraz ustalenie podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia w decyzji "wymiarowej", skierowanej do płatnika składek (pracodawcy, zleceniodawcy), bez wątplenia ma wpływ na prawo ubezpieczonego (pracownika, zleceniobiorcy) w zakresie wysokości przyszłych świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz na jego obowiązek partycypowania w finansowaniu (współfinansowaniu) składek na te ubezpieczenia. On sam ma więc niewątpliwy interes prawny w uzyskaniu konkretnego orzeczenia sądowego, którego źródłem będzie stosunek prawny lub zobowiązanie objęte decyzją administracyjną organu rentowego. Tego rodzaju prawa i obowiązki nie są jednak ani dziedziczne, ani zbywalne, w związku z czym nie ma możliwości ich przejścia na inne osoby.

Podkreślenia wymaga, że prawa i obowiązki wynikające z podlegania ubezpieczeniom społecznym nie wchodzą w skład spadku, gdyż są to prawa i obowiązki o charakterze ściśle osobistym, związanym z osobą zmarłego, jak również nie mają one charakteru cywilnoprawnego, ponieważ podmioty stosunku ubezpieczeniowego nie mają równorzędnego statusu. Przedmiotowe prawa i obowiązki nie przechodzą także z mocy ustawy na określone osoby, niezależnie od tego, czy są one spadkobiercami. Dotyczący następstwa prawnego art. 136 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie znajduje w niniejszej sprawie zastosowania, gdyż przedmiotem postępowania nie jest prawo do świadczenia z ubezpieczenia społecznego.

Skoro spór w rozpoznawanej sprawie zainicjowany został stanowiskiem T. I. (1), który negował wydaną z urzędu decyzję organu rentowego, to uznać należy, że przedmiotowa sprawa dotyczy jego praw i obowiązków.

W konsekwencji, śmierć odwołującego, jako innej osoby, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja, w toku postępowania przed Sądem I instancji, skutkować winna umorzeniem tego postępowania w całości, jednakże przepis art. 477^{14a} k.p.c. poszerza katalog rozstrzygnięć sądu drugiej instancji o możliwość uchylecia wyroku sądu pierwszej instancji i zaskarżonej decyzji z jednoczesnym przekazaniem sprawy do rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu. W związku z powyższym, na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. w zw. z art. 379 k.p.c. w zw. z art. 477 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

Beata Górka